

ROLUL AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE ÎN ORGANIZAREA ȘI DEZVOLTAREA PROGRAMELOR COMUNITARE PRIN PARTENERIATUL PUBLIC-PRIVAT

Angela ZUBCO

Parteneriatul public-privat a devenit o temă comună în instituțiile statale și asociațiile obștești, care activează în diferite domenii ale vieții sociale. Acest parteneriat este definit drept un tip de cooperare sau inițiativă între cel puțin două părți, cu scopul obținerii unei cooperări, în care partenerii își definesc într-o formulă exactă rolurile și responsabilitățile în organizarea unor activități de interes comun pentru societate [2]. Din acest motiv, parteneriatul public-privat, considerat drept o soluție pentru politicile de dezvoltare, a înregistrat, în ultimul timp, o expansiune surprinzătoare în prestarea multiplelor forme de servicii publice. Dezvoltarea diverselor forme de parteneriat public-privat a fost posibilă datorită unui cumul de factori determinanți de natură atât politică, cât și economică: implicarea comunității în producerea bunăstării colective; aplicarea conceptului de cetățean și participare socială; implementarea conceptului de reformă a guvernării în contextul reformei sectorului public [1].

Principalii parteneri în parteneriatele publice-privat sunt: *sectorul public*, reprezentat printr-o autoritate a administrației publice, care contribuie la realizarea parteneriatului prin subvenții, investiții de capital în infrastructură, terenuri (transfer de proprietate, etc.), legislație (planificare fizică, expropriere), împrumuturi, garanții; *sectorul privat*, inclusiv sectorul neguvernamental (AO), care contribuie la realizarea parteneriatului prin cunoștințe manageriale, investiții de capital, chirii, abilitatea de a mobiliza anumiți actori. Dintr-o perspectivă îngustă, în cadrul contractului acestui parteneriat, sunt doar doi parteneri. În realitate, există părți adiționale, care trebuie să aibă calitatea de *partener*. Autoritățile publice locale joacă un rol important în combinarea complexă de actori implicați în acest parteneriat. Actorii comunitari sunt importanți pentru implementarea politicilor sociale datorită costurilor scăzute și eficiente pe care le implică, în conformitate cu valorile culturale, prioritățile comunitare și libertatea individuală, dar și pentru că sprijină legăturile existente în comunitate. În organizarea și dezvoltarea programelor comunitare de interes general, administrația publică locală are un loc central, dat fiind că aceasta are toate competențele necesare pentru a formula politici de interes local în limitele cadrului juridic existent [3]. În virtutea statutului și atribuțiilor sale, autoritățile publice locale dispun și pot mobiliza resurse: financiare, de muncă, de solidaritate, naturale etc.; pot direcționa aceste resurse pentru anumite domenii de interes comunitar: reabilitarea infrastructurii comunitare; amenajări teritoriale și activități de reabilitare a ecosistemului; realizarea unor

obiective de interes public: școli, spitale, locuri de agrement, complexe sportive; dezvoltarea de capacități productive atât de tip individual, cât și cooperativ, prin stimularea dezvoltării de afaceri, a creării de locuri de muncă; creșterea securității individuale și colective care reprezintă pentru societățile actuale, extrem de vulnerabile, obiectul frecvent al acțiunilor comunitare; forme permanente de suport și întrajutorare (sprijinul pentru tinerii căsătoriți, pentru persoanele în dificultate – bătrâni, orfani, copiii abandonati, mame singure etc.) Totodată, autoritățile publice locale obțin o experiență reală de colaborare cu agenții economici, societatea civilă, diferite instituții și organizații, planifică acțiunile comune pentru soluționarea problemelor, colectează mijloace financiare, valorifică resursele locale, distribuie responsabilitățile și obligațiunile. Pe fundalul sporirii riscurilor sociale și a capacității limitate de intervenție a statului în soluționarea problemelor sociale, programele de dezvoltare comunitară, beneficiind de inițiativa locală și mobilizând combinat resursele naționale și locale, oferă o abordare complementară absolut necesară.

Rolul statului și al instituțiilor publice devine unul de formulare a strategiilor, monitorizând aplicarea acestora, fără a interveni direct. Statul își stabilește criteriile de performanță ce trebuie îndeplinite de către cei care vor furniza respectivul serviciu. În plus, se delegă o serie de responsabilități la nivel local și în ceea ce privește asigurarea fondurilor pentru a se acorda anumite beneficii. Resursele financiare nu vor mai veni exclusiv de la nivel central, ci vor trebui asigurate de la bugetul local; pentru aceasta, este necesar ca acest buget să fie astfel constituit, încât să poată acorda cetățenilor beneficiile stabilite prin lege.

Motivul stabilirii unor astfel de parteneriate variază, dar în linii generale, implică finanțarea, planificarea, crearea, operaționalizarea și menținerea infrastructurii și serviciilor publice în scopul oferirii unor servicii publice alternative cost-eficiente. Astfel, fiecare partener contribuie la planificarea și la mobilizarea resurselor necesare pentru realizarea unui obiectiv comun, fiecare participant vine pe baza unei decizii voluntare și aduce resurse proprii (financiare, materiale, simbolice, de autoritate etc.). Putem afirma că aici accentul cade mai degrabă pe *complementaritate*.

Parteneriatul autentic presupune combinarea avantajelor specifice dintre sectorul privat (mai competitiv și mai eficient) și sectorul public (cu responsabilități față de societate privind cheltuirea banului public). Parteneriatul încorporează punctele forte atât ale sectorului public, cât și ale celui privat în vederea stabilirii relațiilor complementare. Astfel, parteneriatul solicită realizarea reformei managementului, fie prin schimbarea practicilor manageriale, fie prin schimbarea modului în care sunt abordate problemele publice, astfel încât soluționarea lor să devină fezabilă prin parteneriat public

privat. Managementul autorităților publice (adesea greoi și prea birocratic) preia elemente ale managementului privat la integrarea activităților de concepție, executive, operare și întreținere ale unei infrastructuri sau ale unui serviciu într-o formulă mult mai dinamică și mult mai bine organizată.

Tipologia parteneriatelor public-private poate fi diversă: *cu caracter formal sau informal*, în cazul unor sarcini mai complexe sau de termen lung, sau când partenerii sunt structuri de tip diferit, parteneriatul tinde să fie formalizat; *cu caracter predominant consultativ*, de tipul unor federații, uniuni, consilii, alianțe, forumuri, coaliții, etc., create pentru participarea la planificarea politicilor; *parteneriatele operaționale* care presupun existența unor proiecte concrete ca motiv al asocierii și au drept scop dezvoltarea diverselor forme alternative de servicii.

Astfel, crearea parteneriatelor între sectorul public și privat prezintă multe avantaje pentru organele administrației locale. Totodată, există un șir de probleme în promovarea acestui parteneriat: administrația publică locală trebuie să rămână pe poziția de conducere și control; este foarte importantă definirea precisă a naturii serviciului ce urmează a fi furnizat – nivel de calitate, norme aplicabile (tehnice, sanitare sau de altă natură), reguli de continuitate a furnizării serviciului, reguli de obligație a prestării serviciului și de egalitate a accesului utilizatorilor la acest serviciu. Datorită multitudinii de forme existente, alegerea unui anumit tip de parteneriat trebuie să țină cont de toate aspectele importante riscurilor și a constrângerilor pe care este pregătit să le accepte etc.

În concluzie, autoritățile publice locale trebuie să stabilească un cadru instituțional adecvat, să elaboreze reglementări juridice clare și aplicabile, standarde și proceduri, să acorde suportul necesar pentru prestarea serviciilor în cadrul parteneriatului public privat, să identifice resursele umane și organizaționale necesare în scopul realizării parteneriatului public privat. Astfel, autoritățile vor identifica rolurile și responsabilitățile partenerilor prin elaborarea condițiilor unice în cadrul parteneriatului public privat.

Referințe:

1. Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.85. În: *Tratate internaționale*, 1999, vo.14, p.14.
2. Legea cu privire la parteneriatul public-privat din 10.07.08. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.165-166 din 02.09.08, art.1-3.
3. Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.06. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.32-35 din 09.03.07, art.7; 8; 78(1).